

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Arsläjan i Norrtälje kommun

(3 bilagor)

Namn	Arsläjan
Kommun, registerområde	Norrtälje
Natura 2000-beteckning	SE0110211
Natura 2000-habitat	Västlig taiga (9010) Sandstränder med perenn vegetation i Östersjön (1640)
Lägesbeskrivning	Naturreservatet är beläget norr om Stora Änklingen på Björkö (Väddö). Området ligger 3 km nordväst om Simpnäs och 24 km nordost om Norrtälje.
Socken	Björkö-Arholma
Topografisk karta	11J NO Norrtälje
Ekonomisk karta	119 96
Fastigheter	Del av Finnala 5:1
Area	89 ha, varav 27 ha land och 62 ha vatten
Markägare	Enskild
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Reservatets namn skall vara *Arsläjan*.

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett för naturvården värdefullt kustområde med dess varierade skogs- och strandmiljöer samt dessa miljöers skyddsvärda växt- och djurliv. En gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas för de naturtyper som har angivits för området enligt art- och habitatdirektivet.

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd m. m. att nedan angivna föreskrifter skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi eller hydrologi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
4. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av fällt vilt vid jakt,
5. anlägga väg,
6. anordna upplag,
7. uppföra byggnad, brygga, mast eller annan anläggning,
8. dra fram mark- eller luftledning,
9. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. införa för området främmande växt- eller djurart,
11. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning,
12. utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga stig.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. naturvårdande skogsavverkning, till exempel röjning eller gallring enligt fastställd skötselplan. Avverkat virke vid sådan åtgärd får tillgodogöras av naturvårdsförvaltaren för användning i områdets skötsel,
3. undersökningar av växt- och djurlivet i reservatet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur),
4. fånga och insamla ryggradslösa djur,
5. medföra okopplad hund annat än i samband med jakt,
6. tälta i mer än två dygn,
7. elda annat än på anvisad plats,
8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
9. framföra motordrivet fordon.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Länsstyrelsen i Stockholms län förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Områdets naturvärden

Naturreservatet består av halvön Arsläjan som sträcker sig norrut mot Ålands hav från Stora Änklingen på Björkö (Väddö). Reservatet omfattar även näset mot Stora Änklingen, Rödkobben öster om Arsläjan, samt ett vattenområde.

Halvön Arsläjan hyser trots sin ringa storlek en rik variation av naturtyper. I de centrala delarna finns hällmarkstallskog, granskog, sumpskog och blandskog med stort lövinslag. På halvöns norra delar står naturskog med krumma, cirka 300-åriga tallar. In mot land övergår tallbeståndet i blåbärsgrenskog. I fuktiga sänkor påträffas bl. a. orkidén knärot. Mitt på halvön står ett 150-årigt tallbestånd på en liten mosse med skvattram i fältskiktet. Mossen omges av kärr och sumpskog. På grund av den höga luftfuktigheten finner man här en mängd fuktkrävande mossor och lavar som t. ex. källpraktmossa, skuggpraktmossa och rikligt med gammelgranslav. I fältskiktet växer bl. a. kärrbräken och korallrot. På det sandiga näset mot Stora Änklingen i söder är backglim och blodnäva karaktärsarter. I strändernas flora ingår även arter som ängsnycklar och kustarun.

Av kärleväxter, mossor, lavar och vedsvampar har 22 signalarter för skog med höga naturvärden påträffats i området. Även spår av den rödlistade (NT) jättesvampmalen (*Scardia boletella*), har hittats på Arsläjan. Bland skogsfåglar som observerats kan nämnas tjäder och spillkråka. I området förekommer också de vanligaste kustfågeln, bland annat ejder, småskrake och strandskata.

Markhistorik

De centrala och norra delarna av Arsläjan uppvisar mycket få spår av skogsbruksåtgärder. Tallbestånden och blandskogen på halvön ger ett orört intryck. I södra delen av reservatet har skogen dock kulturskogsprägel. En bit in i förra seklet höll man troligen bete på Arsläjan och öarna i omgivningen. På några håll syns gamla spår av bete. Skogen har inte brunnit under överskådlig tid.

På Stora Änklingen bröts mellan 1907 och 1923 gatsten som skeppades på pråmar till Stockholm. Stenbrottet "Finnala stenhuggeri" kan fortfarande ses sydost om reservatet. På ett par ställen längs Arsläjans nordöstra strand finns också spår av stenbrytning.

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

Geologi

Sammansättningen av jordarter och landhöjningsförloppet återspeglas tydligt av vegetationen i området. Berggrunden som domineras av gnejs överlagras av en kalkhaltig morän med stort inslag av jotnisk sandsten. Arsläjan ligger i ett nord-sydligt stråk där anden sandsten i moränen är särskilt hög. Moränen har förts med inlandsisen från berggrund av jotnisk sandsten och ordovicisk kalksten i Ålands hav.

Moränlagrets ytliga skikt har omlagrats till svallsand, svallgrus och klapper. I en skyddande svacka centralt på Arsläjan finns osvallad morän med hög kalkhalt. Näset består av svallsand. Klapperstensfälten på Arsläjan och Rödkobben har geovetenskapliga naturvärden. Fälten innehåller en stor andel jotnisk sandsten och det är sällsynt att klapperstensfält i någon större omfattning består av en annan bergart än den lokalt förekommande.

Arsläjas topografi karakteriseras av mindre höjder av berghällar, samt mellanliggande svackor och vittrade sprickor med morän och svallgrus. Höjdskillnaderna håller sig inom tio meter. Rundhällarna längst i norr ligger fortfarande nästan lika kala som de gjorde när de en gång för ca tusen år sedan steg ur havet.

Friluftsvärden

Området är ett fint utflyktsmål för friluftsliv, tillgängligheten landvägen är dock begränsad. Vid näset mot Stora Änklingen finns möjlighet att tälta och sandstränder lämpliga för bad.

Dokumentation och förordnanden

Arsläjas naturvärden uppmärksammades i samband med Länsstyrelsens Urskogsinventering 1981. I samband med att skogsbruksåtgärder aktualiserades i området under hösten 1993 beslutade Norrtälje kommun att utföra en mer ingående naturinventering av området. Inventeringen som genomfördes 1994 beskrev främst områdets skogstillstånd, samt florans av kärlväxter, mossor, lavar och vedsvampar. Sedan år 2000 ingår Arsläjan i ett större område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. 2001 föreslog regeringen till EU att området ska ingå i Natura 2000. De naturtyper som utgör grund för detta förslag anges i skötselplanen, bilaga 2.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen inledde 2001 överläggningar med fastighetsägaren om att bilda ett naturreservat i området. Samråd skedde också underhand med Norrtälje kommun. Efter förhandlingar träffade staten och fastighetsägaren tidigare i år en överenskommelse om intrångsersättning för det tilltänkta reservatet. Fastighetsägaren godkände samtidigt förslaget till naturreservat. Den avtalade intrångsersättningen har utbetalats.

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till reservatsbeslut och skötselplan för området. Förslaget har sänts för yttrande till sakägarna enligt 24 § förordningen om områdeskydd. Samråd har skett med berörda myndigheter enligt 25 och 26 §§ samma förord-

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

ning. Med undantag för en av delägarna i fiskesamfälligheten har ingen erinrat mot reservatsbildningen.

Länsstyrelsens bedömning

Den orörda och varierade naturskogen i områdets centrala och norra delar har höga naturvärden, vilket bland annat ett stort antal skogliga signalarter indikerar. Halvön ger ett mycket orört intryck och förutsättningarna för bevarande av naturvärdena är stora på grund av områdets naturliga avgränsning. Arslåjan hyser flera hänsynskrävande växt- och djurarter. Området har föreslagits ingå i Natura 2000 på grund av dess skogliga naturvärden. Skogsavverkning och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden skulle äventyras. Med anledning av detta har Länsstyrelsen tagit upp frågan om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området, liksom att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

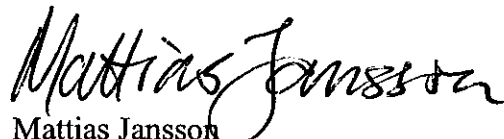
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Bo Hansson. Vid ärendets slutliga handläggning har också deltagit naturvårdschef Anders Nylén, länsarkitekt Carl-Gustaf Hagander, länsantikvarie Ann-Charlotte Backlund, länsassessor Björn Lundin, samt miljöhandläggare Mattias Jansson, föredragande.

Bo Hansson

Mattias Jansson

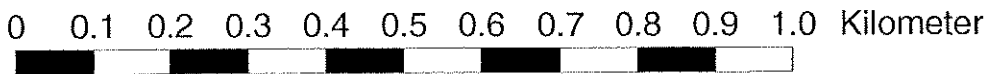
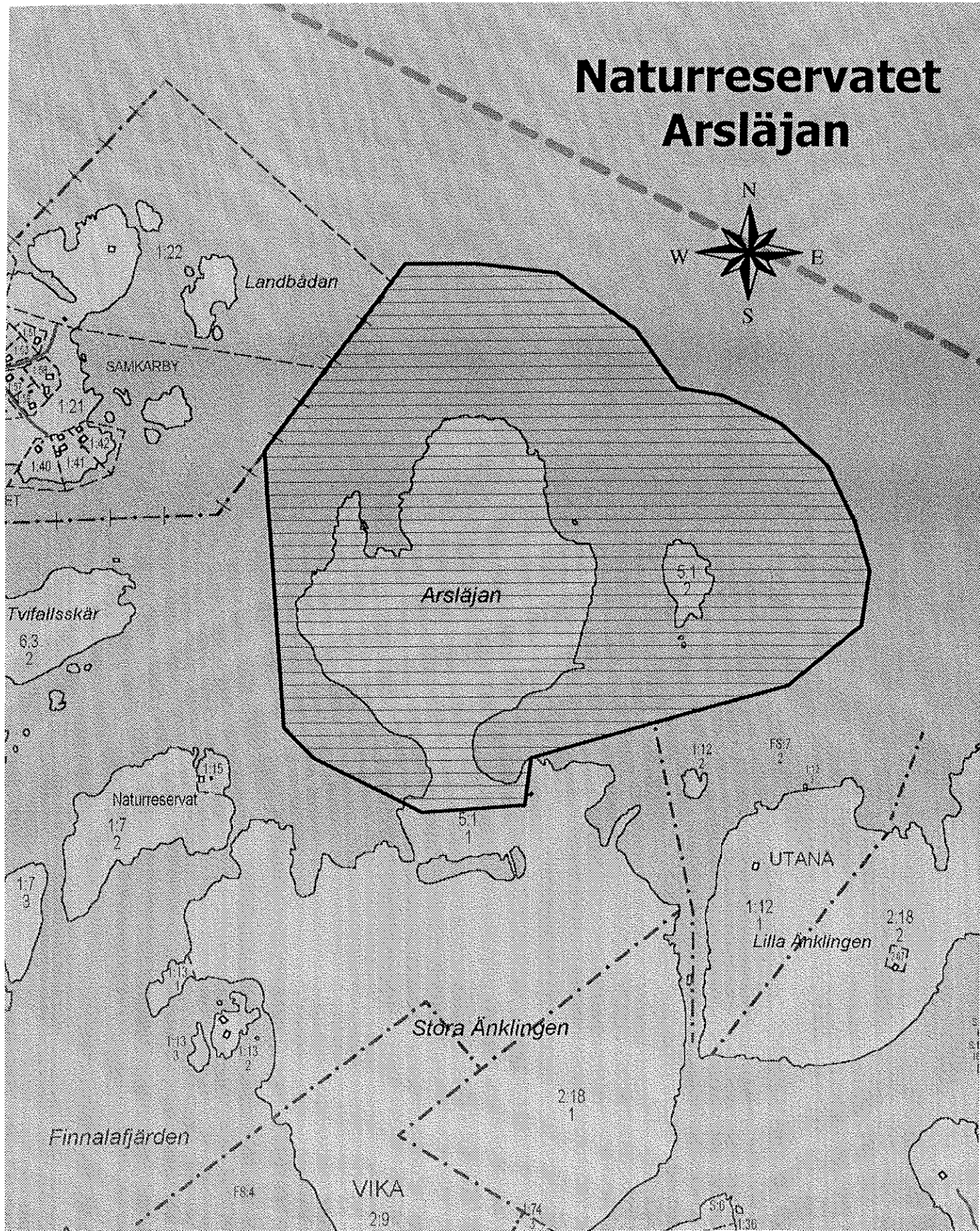
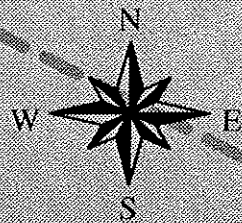
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Reservatsbeslut + skötselplan

Naturreservatet Arsläjan

	Naturreservatet Arsläjan
--	-----------------------------

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Naturvårdsenheten
Mattias Jansson
08-785 52 93

SKÖTSELPLAN

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

1 (3)

Skötselplan för naturreservatet Arsläjan Norrtälje kommun

Föreliggande skötselplan har utarbetats inför bildandet av naturreservatet Arsläjan. Skötselplanen är fastställd av Länsstyrelsen vid bildandet av reservatet den 21 augusti 2002.

Beskrivning av området, reservatsföreskrifter och grunden för beslutet återfinns i reservatsbeslutet. För utförligare naturbeskrivning av området, se även: Jansson M och Larsson P, 1995: Arsläjan –naturinventering av en kustnära barrskog. Norrtälje kommun. Naturvård i Norrtälje k:n nr 9.

Lägesbeskrivning

Naturreservatet är beläget norr om Stora Änklingen på Björkö, Vaddö (3 km nordväst om Simpnäs och 24 km nordost om Norrtälje).

Naturtyper

Reservatets landyta kan indelas i följande naturtyper (hektar):

Tallskog	9,7	(varav 8,4 ha hällmarkstallskog)
Granskog	4,9	
Barrblandskog	2,8	
Blandskog	2,9	
Sumpblandskog	0,6	
Tallmosse	0,1	
Övrigt	6,1	(stränder, hållar och klapperstensfält)
Totalt	27,1	

Natura 2000

Större delen av reservatet är Natura 2000-område enligt EU's art- och habitatdirektiv, områdesbeteckning SE0110211. Följande Natura 2000-habitat (naturtyper) ingår i området, se även kartbilaga:

- 9010 Västlig taiga: 20,0 ha
1640 Sandstränder med perenn vegetation i Östersjön: 0,3 ha

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är enligt reservatsbeslutet att bevara ett för naturvärden värdefullt kustområde med dess varierade skogs- och strandmiljöer samt dessa miljöers skyddsvärda växt- och djurliv. En gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas för de naturtyper som har angivits för området enligt art- och habitatdirektivet.

Mål med skötseln

Målet med reservatets skötsel är att bevara och utveckla skogen som naturskog samt att bevara strandmiljöerna i området. Skötseln ska gynna växt- och djurarter som är knutna till dessa naturmiljöer. En gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas för de naturtyper som har angivits för området enligt art- och habitatdirektivet.

Naturvårdsåtgärder

Någon naturvårdsskötsel bedöms för närvarande i huvudsak inte vara aktuell i reservatet. Skogen ska tills vidare lämnas för fri utveckling. Mindre naturvårdande punktinsatser får dock utföras av förvaltaren.

Uppföljning av naturvärdena och skogstillståndet kan på sikt leda till att viss naturvårdande skötsel kan bli aktuell för att reservatets naturvärden skall bibehållas. Skötselplanen får i så fall ses över eller kompletteras.

Eventuell skogsbrand

Med hänsyn till de talldominerade markernas naturvärden kan en eventuell skogsbrand i området medföra en del positiva effekter. Inom reservatets begränsade yta finns dock flera mindre områden med andra naturtyper vars naturvärden skulle skadas av kraftig brand.

Jakt, skogsbruk

Jakt är inte reglerad i reservatsföreskrifterna och får bedrivas enligt gällande jaktlagstiftning. Vid uttransport av fällt vilt får lätt terrängfordon användas för körning i terräng. Körning bör ske så att markskador undviks.

Skogsbruk är förbjudet enligt reservatsföreskrifterna. Rövning av siktgator för jaktändamål är heller inte tillåten.

Informationsskyltar samt utmärkning av reservatets gräns

Information om naturreservatet och dess bestämmelser ska finnas på informationsskyltar som sätts upp enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) och Naturvårdsverkets riktlinjer.

21.8.2002

Dnr
18513-2001-33005
0188

Tillgänglighet, anordningar för besökare

Reservatet är tillgängligt för besökande allmänhet enligt allemansrätten. Reservatet är tillgängligt till fots och per båt. Bilväg till området saknas, liksom bryggor. Näset mot Stora Änklingen är lämpat för tältning och bad. Eldning hänvisas till den eldstad som finns här, se kartbilagan. (Observera att eldning annars är förbjuden inom reservatet, liksom att ta ved både från levande och döda träd.) Utöver informationsskyltning planeras i övrigt inga anordningar för besökare i området.

Naturvårdsförvaltningen

Länsstyrelsen är förvaltare för reservatet och utför eventuella naturvårdsåtgärder. Tillsyn i området ska utföras av Länsstyrelsen alternativt av särskilt anlitad tillsynsman. Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning ska kontinuerligt föras av Länsstyrelsen eller uppdragstagaren.

Dokumentation

Större delen av området är dokumenterat genom en naturinventering som utfördes 1994. Reservatet bör dokumenteras ytterligare för att möjliggöra uppföljning av dess Natura 2000-habitat.

Ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen

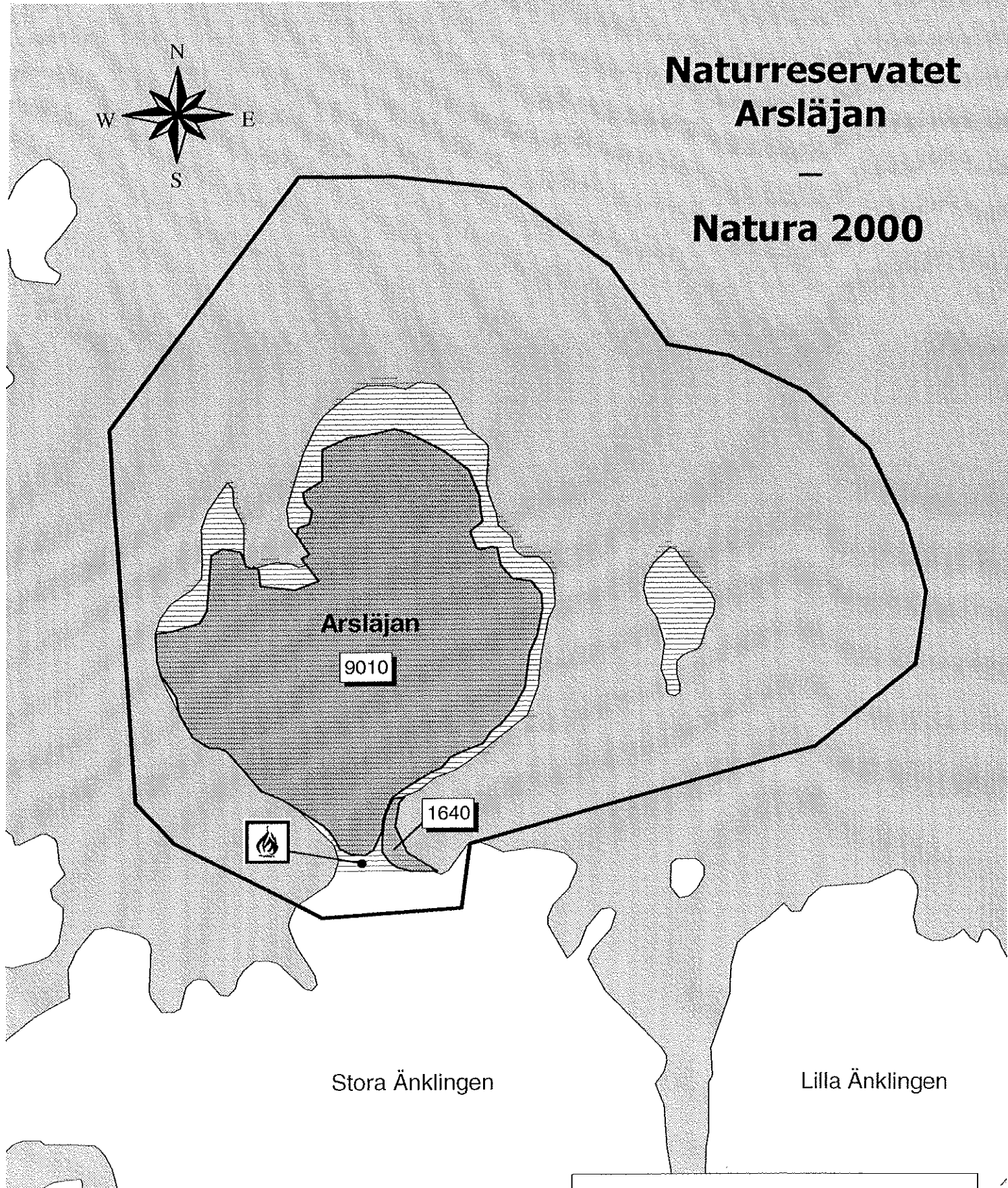
Finansiering av naturvårdsförvaltningen sker genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt m.m. Förvaltningskostnaderna utgörs av gränsmarkering, informationsskyltning, naturvårdande skötselåtgärder, tillsyn samt dokumentation.

Kartbilaga:

Natura 2000-habitat samt anvisad plats för eldning inom naturreservatet

Naturreservatet Arsläjan

Natura 2000

0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 Kilometer

	Naturreservatet Arsläjan
	Natura 2000-område SE0110211
	Natura 2000-habitat
	Anvisad plats för eldning